

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.087/2017/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Lantos Bálint Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Lantos Bálint) által képviselt felperesnek - a Madák Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Madák László) által képviselt I. r. és a személyesen eljáró II. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. december 19. napján kelt 10.P.20.367/2016/21. számú ítélete ellen az I. r. alperes 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja** az alábbiak szerint.

A peres felek között 2008. augusztus 22. napján létrejött kölcsönszerződés 5.3. pontja, valamint a 2008. február 20. napján kelt hitelműveletekre vonatkozó üzletszabályzat 6.2.4.c. pontja érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet is elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) Ft elsőfokú perköltséget.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 31 500 (harmincegyezer-ötszáz) Ft-ra felemeli, az I. r. alperes által fizetendőt 4500 (négyezer-ötszáz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 38 350 (harmincnolcezer-háromszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A peres felek 2008. augusztus 22. napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással a felperes és a II. r. alperes által megvásárolni kívánt ingatlan vételárának finanszírozása céljából. A kölcsön visszafizetésének biztosítására - a kölcsönszerződéssel egy okiratba foglaltan - az alperes javára jelzálogjogot alapítottak a kölcsönösszegből finanszírozott ingatlanra.

A szerződés kölcsön folyósításának feltételeit rögzítő 5.3. pontja szerint „A Feleknek a jelen szerződésen alapuló egyoldalú kötelezettségvállalását tartalmazó közokiratot a Hitelfelvevő a Bank részére átadta.”

A kölcsönszerződés részét képezi az alperes hitelműveletek végzéséről rendelkező üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - a perbeli jogvita szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

- 5.2.1.: „Az Ügyfél a Hitelszerződés alapján lehívott Kölcsön folyósításának és törlesztésének időpontja, valamint a Ügyfél fennálló tartozása tekintetében a Bank e célra szolgáló nyilvántartásait (üzleti könyveit) és nyilatkozatait irányadónak és hitelesnek fogadja el.”

- 6.2.4.c.: „A Bank a Hitelszerződés azonnali hatályú felmondási jogának megnyíltával a felmondás elkerülése érdekében jogosulttá válik az alábbi intézkedések bármelyikének megtételére: ...előírhatja, hogy az Ügyfél a Hitelszerződésből fakadó tartozását - saját költségére - közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozattal ismerje el;...”

A szerződéskötéssel megegyező dátummal a felperes és a II. r. alperes közjegyzői okiratba foglalt „Tartozást elismerő nyilatkozatot” tettek, amely a kölcsön- és a zálogszerződés lényeges tartalmi elemeit rögzíti.

A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés 5.3., az Üsz. 6.2.4.c. és 5.2.1. pontjának tényállásban idézett rendelkezései, valamint a kölcsönszerződés 6/A. 2.f. és a zálogszerződés 7.4.c. pontjában foglalt szerződési feltételek érvénytelenségének a megállapítását kérte. Ennek jogalapjaként a másodfokú eljárás tárgyát képező szerződési feltételek tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209. § (1) és (3) bekezdésére, 209/A. § (2) bekezdésére, a 18/1999. Korm. rendelet (a továbbiakban: Krm.) 1. § (1) bekezdés j) pontjára, és a 93/13. EKG irányelv 6. cikk (1) bekezdésére hivatkozott. A kölcsönszerződés 5.3., valamint 6.2.4.c. és 5.2.1. pontjában foglalt rendelkezések tisztességtelenségét arra alapította, hogy azok a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megfordítják, az abban foglaltakra figyelemmel ugyanis az adósnak kell bizonyítania, ha nem ért egyet a bank által nyilvántartott tartozás összegével, emellett az Üsz. 6.2.4.c. pontja a közvetlen végrehajtási eljárás kezdeményezésének lehetőségét biztosítja a bank számára. A II. r. alperessel szemben keresete a per tárgyává tett szerződési feltételek érvénytelensége megállapításának tűrésére irányult.

Az I. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, a kölcsönszerződés 5.3. pontjának kifogásolt rendelkezése csupán a kölcsön folyósításának egyik feltételként rögzíti a szerződés rendelkezéseit tartalmazó közokirat elkészítését. Álláspontja szerint a szerződés tartalmi elemeinek közokiratba foglalása a bizonyítási terhet nem érinti, a bizonyítás ugyanis a fogyasztó felperest terheli abban az esetben is, ha a teljes bizonyító erejű magánokiratban rögzített szerződést támadja, a közokirattal szembeni bizonyítás szabályait pedig nem a szerződés, hanem a törvény írja elő.

Az Üsz. 6.2.4.c. pontját illetően hangsúlyozta, annak célja a szerződés megszüntetésének az elkerülése, az ehhez szükséges, közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat tétele azonban a fogyasztó felperes számára nem kötelezettség, hanem lehetőség. Ha pedig a fogyasztó úgy dönt, hogy közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tesz, a bizonyítás nem a szerződés rendelkezései alapján, hanem a közokirattal szembeni bizonyítási szabályok alapján terheli őt.

Kifejtette, az Üsz. 5.2.1. pontja sem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását, az abban írtak értelmében ugyanis az adós mindössze azt ismeri el, hogy a bank nyilvántartásait hitelesnek és irányadónak fogadja el, az abban foglaltakat azonban vitathatja. Érvelése szerint a kikötés

összhangban áll a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. § (1) és (2) bekezdésében illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) és (2) bekezdésében, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: Kjt.) 111. és 112. §-ában, valamint a Pp. 195. § (1) és (6) bekezdésében írtakkal, ezért az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. Utalt arra, nemcsak jogosultsága, hanem kötelezettsége jogszabályi rendelkezések alapján nyilvántartást vezetni, amellyel kapcsolatos tevékenységét az MNB ellenőrzi. Hangsúlyozta, a felperesnek havonta folyószámla kimutatást, évente pedig a kölcsönre vonatkozó elszámolást küld, amelyeket a felperesnek lehetősége van vitatni. Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott a 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet 115. § (1) bekezdés c) pontjában írtakra illetve az ún. „Validációs Kézikönyv” előírásaira.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés 5.3., az Üsz. 5.2.1., valamint 6.2.4.c. pontja per tárgyává tett rendelkezéseinek az érvénytelenségét. A II. r. alperest ennek türéseire kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik, továbbá a felperest és az I. r. alperest azonos arányban kötelezte a kereseti eljárási illeték megfizetésére. Határozatának indokolása szerint a közjegyzői ténytanúsítványnak a kölcsönszerződés 5.3., valamint Üsz. 6.2.4.c. és 5.2.1. pontja alapján történő kiállítása a bizonyítási teher fogyasztó hátrányára történő átfordítását eredményezi. Rámutatott, a ténytanúsítványban szereplő adatok az alperesi nyilvántartásokon alapulnak, azok tartalmát az alperes egyoldalúan határozza meg, az pedig, hogy milyen összeget tart nyilván a felperes tartozásaként, attól függ, hogy a pénzintézet mely teljesítést tekint szerződésszerűnek, e tekintetben tehát az I. r. alperes a szerződés rendelkezéseit egyoldalúan jogosult értelmezni. Kiemelte, ha az I. r. alperesi nyilvántartásban szereplő tartozás alapján közjegyzői ténytanúsítvány kerül kiállítása, azt a felperes az érintett szerződési rendelkezések alapján köteles elfogadni, nincs lehetősége arra, hogy a közokiratba foglalat megelőzően vitassa az I. r. alperes által nyilvántartott tartozás összegét. Ez pedig az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azzal a következménnyel is jár, hogy a szerződési rendelkezések a felperesi igényérvényesítési lehetőség korlátozását eredményezik. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az érintett szerződési rendelkezések a Krm. 1. § a), b), i) és j) pontja alapján egyaránt tisztességtelennek minősülnek. A per tárgyává tett további szerződési feltételek tisztességtelenségét kifejtett indokai alapján nem találta megállapíthatónak.

Az I. r. alperes kiegészített fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Elsősorban az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak a megsértésére hivatkozott. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetében megjelölt - a Krm. 1. § (1) bekezdés j) pontjára alapított érvénytelenséget meghaladó okból (Krm. 1. § a), b), i) pont) is megállapította a szerződési feltételek érvénytelenségét, erről azonban a feleket nem tájékoztatta, így nem biztosított lehetőséget arra, hogy álláspontjukat kifejtse, ezzel pedig megsértette a Pp. 163. § (3) bekezdésében írtakat.

Az érdemi döntést illetően kifejtett álláspontja szerint a kölcsönszerződés 5.3. pontja egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó közokirat benyújtásáról, és nem tartozáselismerő nyilatkozat tételéről rendelkezik, az egyoldalú nyilatkozat tartalmát pedig - az elsőfokú ítélet megállapításával szemben - maga a felperes határozta meg, abban nem szerepelhettek az I. r. alperes nyilvántartása szerinti összegek, hiszen az okirat a kölcsönösszeg folyósítását megelőzően készült. Érvelése szerint fogalmilag kizárt e szerződési pontnak a Krm. 1. § a), b), i) pontja szerinti érvénytelensége, hiszen az nem tartalmaz sem a szerződés értelmezése, sem a teljesítés szerződésszerűsége tekintetében rendelkezést, nem érinti továbbá a felperes igényérvényesítési lehetőségét sem.

Álláspontja szerint nem értelmezhetők a Krm. 1. § (1) bekezdés a), b) és i) pontjain alapuló tisztességtelenségi okok az Üsz. 6.2.4.c. pontját érintően sem. Megismételte e szerződési pont tekintetében az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, amelyből azt a következtetést vonta le, hogy ezen üzletszabályzati rendelkezés a felperes mint fogyasztó érdekét szolgálja, így a szerződéskötéskor hatályos 1959-es Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján annak semmisségére nem lehet hivatkozni. Kiemelte, az elsőfokú ítélet megállapításával szemben ez a kikötés nem jogosítja fel egyoldalúan a pénzügyintézetet a szerződés bármely feltételének értelmezésére, ellenkezőleg, saját felmondási joga gyakorlásának a lehetőségét szűkíti le. Nem korlátozza továbbá a felperesi igényérvényesítést sem, ugyanis a felmondási jog megnyíltakor a szerződés és a jogszabályi rendelkezések alapján biztosított valamennyi igényérvényesítési jog változatlanul fennmarad. Utalt arra, a felperes a szerződéskötéskor közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett, így annak ismételt megtétele számára hátrányt nem jelenthet. Nem helytálló érvelése szerint az az ítéleti megállapítás sem, miszerint a tartozáselismerő nyilatkozat tartalmi kialakításában a felperes nem vehet részt, ilyen kitétele ugyanis a szerződés nem tartalmaz. Kiemelte, az érintett feltétel alkalmazására a felmondási jog megnyíltakor van lehetőség, amikor a felperes szerződésszegő magatartása már bekövetkezett, így önmagában e feltétel nem teszi lehetővé az I. r. alperes számára annak egyoldalú eldöntését, hogy a felperesi teljesítés szerződésszerű volt-e. A bizonyítási teher megfordulását illetően fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit.

Az Üsz. 5.2.1. pontját érintően rámutatott, a tartozás összecszerűségének kimutatása és igazolása semmilyen szerződéses rendelkezés pénzügyintézet általi egyoldalú értelmezését nem teszi lehetővé, nem korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési jogosultságait, továbbá nem eredményezi a bizonyítási teher fogyasztó hátrányára történő megfordítását, ez utóbbi hivatkozása tekintetében megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit.

Utalt arra, az elsőfokú bíróság ítéletében felhívott bírósági döntések a perbelitől eltérő tartalmú szerződési feltételek tárgyában születtek.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben alapos.

A fellebbezésben felhozottak alapján az ítéletábrának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy történt-e az elsőfokú eljárásban olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé.

A Pp. 3. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A kereseti kérelemhez kötöttség szabályát fogalmazza meg a Pp. 215. §-ának a rendelkezése is, amelynek értelmében a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen illetőleg az ellenkérelmen. A bíróság kérelemhez kötöttsége a kereset elemei tekintetében érvényesül. Ezek a keresettel érvényesített jog (jogalap), az annak alapját képező tényállás és a kereseti kérelem (petíció). A felperes keresetének jogalapjaként az általa kifogásolt szerződési feltételek tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségét jelölte meg, következésképpen a jogalapot illetően az elsőfokú bíróság annyiban volt kötve a keresetnek, hogy a tisztességtelenségtől eltérő érvénytelenségi ok fennállását nem vizsgálhatta, más érvénytelenségi ok alapján a támadott szerződési feltételek érvénytelenségét nem állapíthatta meg, a tisztességtelenséget megalapozó indokokat illetően azonban a felperes által előadott indokokhoz, érvekhez nem volt kötve. Az a tény tehát, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kérelmében megjelöltön túl egyéb indokok, nevezetesen a Krm. 1. § (1) bekezdés a), b) és i) pontjai alapján is megállapíthatónak ítélte a szerződési feltételek tisztességtelenségét, nem ütközik a kereseten való túlterjeszkedés tilalmába. Kétségtelen ugyanakkor, hogy miután a felperes a tisztességtelenséget

megalapozó jogi érvei között a Krm. 1. § (1) bekezdés a), b) és i) pontjaira, az ott megjelölt körülmények fennállására nem hivatkozott, az I. r. alperes nem volt abban a helyzetben, hogy e körben előadja védekezését, kifejttesse álláspontját, aminek következtében sérült a fegyveregyenlőség Pp. 3. § (6) bekezdésében rögzített elve. Ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha tájékoztatja a feleket arról, hogy a kereset tárgyát képező szerződési kikötések tisztességtelensége a Krm. 1. § (1) bekezdés felperes által megjelölt pontjain túl egyéb pontok alapján is felmerülhet, és lehetőséget biztosít a feleknek arra, hogy az ezzel kapcsolatos nyilatkozataikat megtegyék, álláspontjukat kifejtsek. Az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett ugyan eleget, e mulasztása azonban nem teszi szükségessé az elsőfokú eljárás megismétlését. Az I. r. alperes ugyanis fellebbezésében álláspontját ezen érvénytelenségi okok tekintetében is kifejtette, így - a fentiek szerinti tájékoztatás és a Pp. 141. § (6) bekezdésében írt jogkövetkezményekre történő felhívás hiányában - nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy azt az ítéletábra érdemben vizsgálja.

Osztja az ítéletábra az alperesnek azt az álláspontját, hogy a szerződés 5.3., valamint az Üsz.6.2.4.c. pontjában rögzített szerződési feltételek nem tekinthetők tisztességtelennek és ezáltal érvénytelennek.

Az 1959-es Ptk. 209. § (1) bekezdése a tisztességtelenség absztrakt definícióját tartalmazza. Az itt megfogalmazott generálklauszula értelmében tisztességtelennek minősül a szerződési feltétel, ha a feltételeket kidogozó fél a jóhiszeműség követelményét megsértve jár el, ezzel összefüggésben a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul a másik fél hátrányára állapítja meg, és ezáltal a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek közötti egyensúly megbomlik, aránytalanság keletkezik. A törvény a tisztességtelenség megállapítását a (2) bekezdésben írt szempontok vizsgálatával a bíróság mérlegelésére bizza. Emellett a (3) bekezdés alkalmazása alapján a Krm. nevesít tisztességtelennek minősülő feltételeket: az 1. § (1) bekezdés az ún. fekete, míg a 2. § az ún. szürke listát tartalmazza. A fekete listában szereplő tisztességtelennek minősülő szerződési feltételek esetében a bíróságnak nem kell vizsgálnia az 1959-es Ptk. 209. § (2) bekezdésében rögzített körülményeket, azaz ha a fekete listán szereplő bármely feltétel megvalósul, a bíróságnak meg kell állapítania az adott szerződési rendelkezés tisztességtelenségét.

Az ítéletábra álláspontja szerint a szerződés 5.3. pontjában írt feltétel nem tartozik sem a fekete, sem a szürke listában nevesített feltételek körébe, és a generálklauszula alapján sem állapítható meg annak tisztességtelensége. E rendelkezés alapján a kölcsön folyósításának egyik feltétele, hogy a feleknek a szerződésen alapuló kötelezettségvállalását tartalmazó közokiratot a hitelfeltevő a banknak átadja. Ez a feltétel csupán annyit jelent, hogy a felperesnek az őt a szerződés alapján terhelő kötelezettségeket közokiratba kellett foglalnia. E közjegyzői okirat ún. ügyleti okirat, amely a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítás tényét közhitelesen tanúsítja (1991. évi XLI. tv. (Kjtv.) 111. § (1) bekezdés). A perben 20/A/1. alatt csatolt közokirat - annak megnevezésétől függetlenül - tartalmát tekintve nem tartozáselismerő nyilatkozat, hanem ügyleti okirat. Tény, hogy a közjegyzői okirat a Kjtv. 112. §-a alapján végrehajtási záradékkal látható el az ott rögzített feltételek bekövetkezése esetén, és ily módon az alperes számára megnyílik a végrehajtás lehetősége anélkül, hogy a követelés megalapozottságát a bíróság előzetesen vizsgálná. Minderre azonban a hivatkozott törvényi rendelkezés biztosít lehetőséget. A közjegyzői záradékolás lehetősége pedig önmagában nem minősül tisztességtelennek, hiszen a fogyasztónak módjában áll a Pp. 369. §-a szerint végrehajtás megszüntetése iránt pert indítani. A végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti per keretében a követelésről érdemi jogvita folytatható le, így a felperesként fellépő adós a végrehajtást kérővel szemben mindazt a védekezést előterjesztheti, amellyel akkor élhetett volna, ha a végrehajtást kérő perben érvényesíti követelését. A sérelmezett rendelkezés tehát nem fordítja meg a

fogyasztó hátrányára a bizonyítási terhet, ezért érvénytelensége a Krm. 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem állapítható meg.

A fentiekben írtak szerint a támadott szerződési feltétel alapján megkövetelt okirat a felek egybehangzó akaratnyilvánításának a tényét, vagyis a szerződés tartalmát rögzíti. Nem jogosítja fel tehát az I. r. alperest a szerződés bármely feltételének egyoldalú értelmezésére, sem pedig annak megállapítására, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e, illetve nem zárja ki és nem korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségeit sem. Következésképp a Krm. elsőfokú bíróság által felhívott további rendelkezései, azaz a Krm. 1. § (1) bekezdés a), b) és i) pontja alapján sem állapítható meg az érintett feltétel tisztességtelensége.

Megalapozottan hivatkozik az I. r. alperes fellebbezésében arra is, hogy az Üsz. 6.2.4.c. pontjában írt feltétel tisztességtelensége sem állapítható meg sem a Krm. elsőfokú bíróság által megjelölt rendelkezései, sem pedig a generálklauzula alapján. Egyetért az ítélőtábla azzal a fellebbezési érveléssel, miszerint a fogyasztó számára lehetőség, és nem kötelezettség a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat megtétele a felmondás elkerülhetősége érdekében, amely lehetőség kihasználásából, azaz a tartozáselismerő nyilatkozat megtételéből hátránya nem származik. E feltétel alkalmazására ugyanis már csak akkor kerülhet sor, ha az I. r. alperes felmondási joga megnyílik. Ebben az esetben viszont az I. r. alperesnek a támadott szerződési feltétel hiányában is lehetősége lenne arra, hogy a felmondást - mint a Kjt. 136. § (1) bekezdés e) pontja értelmében jelentős jogi tény - közjegyzői okiratba foglaltassa és ennek alapján a végrehajtás megindítását kezdeményezze. Az Üsz. 6.2.4.c. pontja csupán annyit jelent, hogy a fogyasztó elkerülheti a felmondást és az azt esetlegesen követő végrehajtást tartozáselismerő nyilatkozat megtételével, de úgy is dönthet, hogy nem tesz ilyen nyilatkozatot.

Alaptalanul támadja ugyanakkor az I. r. alperes az elsőfokú bíróság Üsz. 5.2.1. pontjában írt feltételt érintően elfoglalt álláspontját. Annyiban helytálló a I. r. alperes fellebbezési érvelése, hogy a perbeli szerződési feltétel az ún. közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz. Ez azonban nem érinti az érintett kikötés Krm. 1. § (1) bekezdés j) pontján alapuló tisztességtelenségének, nevezetesen annak a megállapíthatóságát, hogy az a fogyasztó hátrányára változtatja meg a bizonyítási terhet. Főszabály szerint ugyanis a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a szerződésszegés tényét az ezt állító félnek kell bizonyítania. Ennek megfelelően, ha az I. r. alperes azt állítja, az adós, azaz a felperes a szerződés szerinti fizetési kötelezettségének nem, vagy nem a szerződésben foglaltak szerint tett eleget, azt neki kell bizonyítania. A felperesnek csak azt kellene igazolnia szükség esetén, hogy többet teljesített, mint amennyit az I. r. alperes állít, de magát az elszámolást, azt hogy a felperesi teljesítéseket a szerződés és a törvény rendelkezéseinek megfelelően számolta el, és hogy helyesen számította ki a felperes fennálló tartozását, az alperesnek kellene bizonyítani. Az előzőekben írtak szerint az I. r. alperes az általa kimutatott tartozás behajtására a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és az ugyancsak közjegyzői okiratba foglalható felmondás alapján kérheti a végrehajtási záradék kiállítását. Ahogyan arra az ítélőtábla a fentiekben utalt, az adós által a Pp. 369. § a) vagy b) pontja alapján kezdeményezett végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben szintén a végrehajtást kérő I. r. alperesre hárul annak bizonyítása, hogy a követelése fennáll (BH1980. 388), azaz azt ő köteles bizonyítani, hogy az adós szerződésszegést követett el, és ezért jogszerűen került sor a szerződés felmondására, és ezzel együtt az adós valamennyi fizetési kötelezettségének a lejárttá tételére. A vitatott kikötés azonban - akár felperesként indít pert a szerződésből eredő követelése érvényesítése iránt, akár vele szemben indítanak végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert - mentesíti az I. r. alperest az elszámolás végeredménye helyességének igazolása, sőt magának az elszámolás levezetésének a

kötelezettsége alól. Mindebből következően az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára fordítja meg.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, a megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A felperes keresetében nyolc szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítását kérte. Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására tekintettel a felek pervesztességének, pernyertességének aránya az I. r. alperesre kedvezőbben $7/8 - 1/8$ arányú. Ennek figyelembevételével kötelezte az ítéltábla a felperest az I. r. alperes jogi képviselőjével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban IM. rendelet) 3. § (3) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló - elsőfokú perköltségének a megfizetésére 10 munkaóra figyelembevételével, továbbá a felperes által fizetendő eljárási illeték összegét 31 500 Ft-ra felemelte, míg az I. r. alperes által fizetendőt 4500 Ft-ra leszállította.

A másodfokú eljárásban a pervesztesség-pernyertesség aránya az I. r. alperesre kedvezőbben $2/3 - 1/3$ arányú, ennek megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az ítéltábla az I. r. alperes másodfokú részperköltségének a megfizetésére, amely 32 000 Ft lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint az IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján 2 munkaórán megállapított ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

S z e g e d , 2017. május 11.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

táblabíró